

Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Številka:720-03-3/2021/3
Ljubljana, 21. 12. 2021

Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je na 36. seji 16. 12. 2021, na podlagi 20. in 97. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14, 26/15, 55/20 in 123/20) ter prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu Zakon o državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 – uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 – ZFDO-F in 81/18 – odl. US), obravnavala problematiko nadomeščanja izgubljenih kmetijskih zemljišč na območju Mestne občine Slovenj Gradec in sprejela naslednje

S K L E P E:

- 1. Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano predlaga, da Mestna občina Slovenj Gradec skupaj z DARS, d. d., in v sodelovanju z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter predstavniki kmetov ponovno prouči dodatne možnosti mesta priključitve južne obvoznice Slovenj Gradec na hitro cesto 3. razvojne osi v Koroški regiji.**
- 2. Vsi izravnalni ukrepi za ohranjanje bilančnega stanja kmetijskih zemljišč naj bodo usklajeni s kmetijskimi gospodarstvi, ki zemljišča izgubljajo na trasi južne obvoznice Slovenj Gradec.**
- 3. Komisija predlaga Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, da s končnim mnenjem k spremembam in dopolnitvam občinskega prostorskega načrta Mestne občine Slovenj Gradec (SD OPN3) počaka do realizacije 1. in 2. sklepa.**
- 4. Komisija poziva Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, da bolj uspešno varuje kmetijska zemljišča in v skladu s strateškimi cilji na področju prehranske varnosti zaustavi in obrne sedanji trend izgubljanja kmetijskih zemljišč iz naslova načrtovanih pozidav in zaraščanja.**

Obrazložitev:

Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano se je na pobudo predstavnikov kmetov Mislinjske doline in v dogovoru z ministrom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dr. Jožetom Podgorškom seznanila s problematiko nadomeščanja izgubljenih kmetijskih zemljišč na območju Mestne občine Slovenj Gradec, ki je povezana z načrtovanimi spremembami in dopolnitvami občinskega prostorskega načrta Mestne občine Slovenj Gradec (SD OPN3). Na seji komisije so svoje poglede na navedeno problematiko podali predstavniki kmetov Mislinjske doline, podjetja Poljana kmetijska proizvodnja, d. o. o., Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije – Kmetijsko gozdarskega zavoda Celje, Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije, DARS, d. d., in Mestne občine Slovenj Gradec (ZUM, d. o. o.).

Predstavniki kmetov Andreja Hace, Joža Konečnik in Jože Čas so opozorili na načrtovano ograditev mesta Slovenj Gradec s cestnim obročem ter umestitvijo južne,

Legenske in Starotrške obvoznice na najboljša kmetijska zemljišča v Slovenj Gradcu. Po njihovem ne gre za nekaj hektarjev, ki jih neposredno zabetonira cesta, pač pa za sto in več hektarjev, ki spadajo med strateško izjemno pomembna območja za kmetijstvo in pridelavo hrane. Pri tem izpostavljajo, da se načrtuje širitev mesta do obvoznice, pri čemer naj bi po SD OPN3 ostala zemlja med mestom in obvoznico v kmetijski rabi vsaj do leta 2030. To pomeni, da dolgoročno občina nima namena upoštevati mnenja Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, v katerem zahteva, da ta zemljišča ostanejo v trajni kmetijski uporabi. Medtem ko Mestna občina Slovenj Gradec nezmožnost izvedbe južne obvoznice čez Dobravski gozd opira na stališče DARS, d. d., glede priključevanja južne obvoznice na 3. razvojno os, so predstavniki kmetov prepričani, da lahko DARS, d. d., najde ustrezne tehnične rešitve, če bi občina jasno predstavila omejitve v prostoru z vidika ohranjanja kmetijske zemlje. Poudarili so, da so se s predstavniki DARS, d. d., o možnem priključku južne obvoznice čez Dobravski gozd že pogovarjali in zagotovljeno jim je bilo, da se z njihove strani lahko najdejo tehnične rešitve, vendar mora tovrstno pobudo podati občina. Po mnenju predstavnikov kmetov bi bila obvoznica čez Dobravski gozd veliko boljše rešitev tako z vidika kmetijstva kot tudi s prometnega vidika, saj bi razbremenili mestne vpadnice, promet skozi Podgorje, ob obvoznici bi lahko kasneje zgradili tudi nova naselja in druge pozidave, s tem pa bi se dolgoročno ohranila obdelovalna kmetijska zemljišča. Takšno traso, ki je veliko manj škodljiva in prometno bolj učinkovita, bi morali brezpogojno zagovarjati vsi. Opozarjajo, da se lahko infrastrukturni objekti v skladu z Zakonom o kmetijskih zemljiščih umeščajo na gozdna in manj vredna kmetijska zemljišča.

Predstavniki kmetov opozarjajo tudi na načrtovano gradnjo obvoznice Legen (ceste za potrebe turizma na Kopah), katere upravičenosti ni mogoče najti v nobeni prometni študiji. Naselje Legen je dostopno s tremi cestami, zato četrte domačini vsekakor ne potrebujejo. Poleg tega je trasa te ceste popolnoma nesprejemljiva z okoljskega vidika, saj poteka preko izrazito plazovitega območja legenskega roba, v ravninskem delu pa med drugim uniči tudi tri kmetije, ki pridelujejo hrano. Predstavniki kmetov opozarjajo, da je treba vse aktivnosti na tej trasi ustaviti takoj. Podobna situacija je v Starem trgu, kjer se tudi načrtuje (nepotrebna) cesta, ki zelo globoko poseže v kmetijska zemljišča.

Nadalje predstavniki kmetov opozarjajo na načrtovani razbremenilnik in suhi zadrževalnik iz Homšnice v Mislinjo. Čeprav je nekaj območij v Slovenj Gradcu poplavno ogroženih, je po njihovem mnenju veliko večjega pomena podtalnica, ki je tudi načrtovani razbremenilnik ob Homšnici ne bo rešil. Opozarjajo, da je načrtovana gradnja 12m širokega jarka čez najboljša kmetijska zemljišča skrajno netrajnostna. Takšen odprti kanal bo naredil veliko več škode kot koristi, pri čemer to območje nikakor ni tako zelo poplavno, kot ga želijo predstaviti nekateri. Za suh zadrževalnik ima občina pozitivno mnenje Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, v dokumentaciji pa ni zaslediti mnenja o odprtem razbremenilniku, ki je za kmetijstvo veliko bolj obremenjujoč kot zadrževalnik.

Načrti Mestne občine Slovenj Gradec bodo oškodovali slabih 10 kmetij, od tega pa je, če se prišteje še 3. razvojna os, trajno uničenih 5 kmetij. Predstavniki kmetov pri tem izpostavljajo, da so v preteklosti te kmetije zaradi širitve mesta že izgubile veliko zemlje. Čeprav občina obljublja nadomestna zemljišča za južno obvoznico, predstavniki kmetov poudarjajo, da so to popolnoma neenakovredna zemljišča, nametana po celi dolini in oddaljena več 10 km od kmetij, pri čemer v Slovenj Gradcu enakovrednih zemljišč sploh ni.

V zvezi z izravnalno bilanco kmetijskih zemljišč predstavniki kmetov tudi opozarjajo, da zadnji OPN veliko zemljišč opredeljuje kot stavbna zemljišča, čeprav so to po namenski rabi od nekdaj bila in so še zmeraj kmetijska zemljišča. Ko so kmetje to ugotovili, jim je občina predlagala, da dajo pobudo za spremembo namembnosti iz stavbnih v kmetijska zemljišča. Tovrstna zemljišča niso bila nikoli industrijsko degradirana, ampak od nekdaj

kmetijska zemljišča, ki pa jih občina zdaj ponuja kot nadomestna zemljišča. Predstavniki kmetov tudi predlagajo, da se nadomeščanje kmetijskih zemljišč po vzoru državnih projektov na kmetijskih zemljiščih uredi tudi za lokalne posege. Če država oz. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano izda soglasje za posege na kmetijska zemljišča, naj tudi prevzame odgovornost in kmetom zagotavlja nadomestna zemljišča.

Predstavniki kmetov poudarjajo, da niso proti razvoju občine, vendar ne na račun najboljših kmetijskih zemljišč. Skupaj s civilno družbo in okoljevarstveno organizacijo ROVA se ne bodo predali in se bodo borili proti uničenju Mislinjske doline. Ob dejstvu, da vsako leto zaradi različnih posegov izgubimo 1500 ha kmetijskih zemljišč, bi moralo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano trajno varovati kmetijska zemljišča. Ker načrti po pozidavi obdelovalne zemlje v slovenskem prostoru niso osamljeni, predstavniki kmetov poudarjajo, da je skrajni čas, da tisti, ki so zakonsko dolžni varovati kmetijsko zemljo, to začnejo brezpogojno izvajati in uresničevati načela trajnostnega prostorskega razvoja.

Predstavnica podjetja Poljana kmetijska proizvodnja, d. o. o., ki je v lasti Koroške kmetijsko- gozdarske zadruga, opozarja na najavljen iztek zakupne pogodbe s koncem 2021 o najemu 60 ha zemljišč Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (Sklad), na katerih pridelujejo krmo za oskrbo večinoma visokogorskih kmetij (z mlečno proizvodnjo). Če Sklad zaradi zagotavljanja nadomestnih kmetijskih pogodb ne podaljša zakupnega razmerja, bodo ostali brez obdelovalnih površin in posledično kmetje brez krme, kar lahko vodi v opuščanje kmetijske proizvodnje.

Direktor KGZS-Kmetijsko gozdarskega zavoda Celje je poudaril, da se kmetje in njihovi predstavniki pri vseh posegih v prostor trudijo varovati najboljša kmetijska zemljišča, ki so osnova za kmetijsko proizvodnjo. Kljub prizadevanju, da bi uresničevali razvojne projekte na manj kakovostnih zemljiščih, statistični podatki kažejo povečevanje trenda izgube kmetijskih zemljišč (v obdobju 2000–2010 smo izgubili 1900 ha kmetijskih zemljišč/leto, med 2015–2019 pa že 2224 ha kmetijskih zemljišč/leto). Dolgoročno to pomeni izgubo baze za predelavo hrane in prehransko varnost. Če bi Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano že pred devetimi leti zagotovilo trajno varovanje najboljših kmetijskih zemljišč, se o tovrstnih problemih ne bi pogovarjali. V primeru posega na območju Slovenj Gradec se je treba zavedati, da posegamo v 120 ha najboljših kmetijskih zemljišč v Mislinjski dolini, ki so med drugim tudi z uvedbo območij za kmetijstvo in pridelavo hrane za Republiko Slovenijo strateškega pomena. Opozoril je tudi na neustreznost parcialnega načrtovanja v Sloveniji, kar v konkretnem primeru pomeni, da se v Mislinjsko dolino posega tako z DPN (trasa od Slovenj Gradca do Dravograda) kot z OPN, pri tem pa pozablja na skupen učinek vseh načrtovanih posegov na kmetijskih zemljiščih. Če se bodo izvedli vsi načrtovani posegi, bo kompleks kmetijskih zemljišč zaradi neposrednih izgub kmetijskih zemljišč in številnih postopkov (parcelacija, neustrezne dovozne poti, manjše parcele, itd.) trajno zgubljen za kmetijsko pridelavo. Ob več desetletnih vlaganjih v kmetijsko proizvodnjo in razvoj kmetij bomo s pozidavo na kmetijskih zemljiščih ta nepovratno izgubili. Težko si je predstavljati, da bodo gorska in hribovska območja skrbela za prehransko varnost in samooskrbo.

Minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je poudaril, da je prostorsko načrtovanje izključno v pristojnosti občin in Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) je eno od številnih mnenjedajalcev. MKGP do vseh 212 občin na področju prostorskega načrtovanja deluje odgovorno in varuje kmetijska zemljišča ter z občinami išče rešitve za nastale posamezne situacije, pri čemer pa vedno zahteva jasno bilanco površin zemljišč osnovne namenske in dejanske rabe, še posebej v občinah, kjer je možno nepozidana stavbna zemljišča vračati nazaj v kmetijsko rabo ali vzpostaviti nadomestna zemljišča, če ni druge možnosti.

MKGP je v preteklosti vseskozi poudarjalo pomen kmetovanja in dokazovalo, da v Mislinjski dolini nima negativnih vplivov na ostalo prebivalstvo. Stališče MKGP glede načrtovanih sprememb in dopolnitev OPN Mestne občine Slovenj Gradec (SD OPN3) ostaja nespremenjeno in ne dovoljuje odstopanj od veljavne zakonodaje.

Kot je bilo pojasnjeno, so pretekle številne študije pokazale, da SD OPN3 predvideva edino možno in primerno rešitev umestitve južne obvoznice Slovenj Gradec kot navezovalne ceste 3. razvojne osi. MKGP je za izdajo soglasja Mestni občini Slovenj Gradec določil štiri pogoje, pod katerimi se lahko gradi načrtovana trasa obvoznice: 1) izvesti je treba vse omilitvene ukrepe za ohranitev bilančnega stanja kmetijskih zemljišč, kar pomeni, da se na račun obvoznice ne sme zmanjšati površina kmetijskih zemljišč (vračanje nepozidanih stavbnih zemljišč v kmetijsko rabo ali na degradiranih površinah vzpostaviti kmetijska zemljišča), pri čemer mora s posebno študijo tudi dokazati, da so nadomestna zemljišča po kakovosti primerljiva z izgubljenimi kmetijskimi zemljišči; 2) nadomestna zemljišča morajo biti primerna z vidika priključevanja obstoječim območjem kmetijske namenske rabe ter zaokroževanja te ali večjega zaokroženega območja kmetijske rabe; 3) izvesti je treba komasacijo na širšem območju predlaganega posega in 4) območje med obvoznico in mestom mora ostati trajno varovano kmetijsko zemljišče (torej ne le do leta 2030), kar pomeni, da širitev mesta do obvoznice ni dovoljena.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v skladu z zakonodajo ne bi moglo dati soglasja k načrtovani trasi obvoznice, ki jo trenutno predvideva SD OPN3, če bi DARS, d. d., poiskal mesto priključevanja južne obvoznice na 3. razvojno os na območju gozda, kar bi bilo z vidika varovanja kmetijskih zemljišč tudi najboljša varianta.

Minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je tudi pojasnil, da MKGP ne bo dalo soglasja za obvoznico na Legen.

V.d. direktorja Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije je pojasnil, da sta na območju načrtovane 3. razvojne osi dva lastnika kmetij izkazala interes za nadomestna kmetijska zemljišča v skupni površini 5,2 ha, ki jih Sklad ima in jih bo zagotovil. Pojasnil je tudi, da je bil osnovni motiv napovedane odpovedi zakupne pogodbe s podjetjem Poljana kmetijska proizvodnja, d. o. o., oz. Koroško kmetijsko-gozdarsko zadruogo zagotavljanje nadomestnih zemljišč na območju načrtovane 3. razvojne osi. Zavedajo se, da je treba zakupno pogodbo za prihodnje obdobje skleniti do konca leta 2021. Ker Sklad še nima dokončne ocene o obsegu nadomestnih zemljišč za potrebe gradnje 3. razvojne osi, bo nova zakupna pogodba vsebovala klavzulo, da se kmetijska zemljišča, ki jih bo država za gradnjo 3. razvojne osi kasneje potrebovala za zagotavljanje nadomestnih zemljišč, sprostijo po pravilu pridelka brez pogodbenih kazni.

Predstavnica DARS, d. d., je pojasnila, da se v postopkih prostorskega umeščanja in priprave občinskih prostorskih aktov soočajo različni (javni) interesi, med katerimi je treba na koncu poiskati kompromisno rešitev, ki je sprejemljiva za vse strani. DARS, d. d., se v preteklih letih, ko se je usklajeval z Mestno občino Slovenj Gradec, nikoli ni spuščal v potek južne obvoznice, ker to ni v njegovi pristojnosti, so pa proučevali mesto priključevanja južne obvoznice na 3. razvojno os (hitro cesto) z vidika ustreznosti tehničnih rešitev s poudarkom na prometni varnosti. Na podlagi vseh proučevanih variant je ekipa DARS, d. d., ugotovila, da so vsa mesta priključevanja, ki so južno od načrtovanega priključka Slovenj Gradec–Jug, s prometno tehničnega vidika neustrezna in problematična oz. nesprejemljiva z vidika prometne varnosti. Konec 2020 oz. v začetku 2021 je bil DARS, d. d., zaprosen, da ponovno prouči vse možne variante mesta priključevanja južne obvoznice na 3. razvojno os in v zadnjem mnenju aprila 2021 je bilo ponovno zaključeno, da južnejši priključek od načrtovanega ni možen.

Podžupan Mestne občine Slovenj Gradec je pojasnil, da postopki umeščanja južne obvoznice tečejo od leta 2014, bolj intenzivno od leta 2019, pri čemer so si vsi deležniki enotni, da je obvoznica Slovenj Gradec nujna. Poudaril je, da na občini ob upoštevanju veljavne zakonodaje vodijo postopek umeščanja zadevne prometnice v prostor na zakonit in transparenten način, pri čemer se zavedajo, da mora občina izpolniti pogoje, ki jih je določilo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Za Mestno občino Slovenj Gradec skrbi za strokovni vidik umeščanja prometne infrastrukture v prostor ZUM, d. o. o. Pojasnil je, da je bil SD OPN 3 v javni razpravi, vsa strokovna podlaga oz. dokumentacija je javno dostopna in objavljena na spletni strani občine. **Direktorica ZUM, d. o. o.**, je dodatno pojasnila proces načrtovanja prometne mreže v Slovenj Gradcu, ki se je začelo 1983 in je že od začetka vsebovalo južno obvoznico, ki se jo je začelo konkretnije umeščati leta 2014, ko se je z vsemi nosilci urejanja prostora skušalo uskladiti varianto, ki bi bila za kmete in druge udeležence v prostoru sprejemljiva. Te trase ni bilo moč uskladiti v OPN iz leta 2017, (če bi jo lahko uskladili, bi bila trasa v OPN v obliki ustrezne namenske rabe prostora), saj je bil temeljni problem točka priključevanja južne obvoznice Slovenj Gradca na državno cestno omrežje. Zavedati se je treba, da je v tovrstnih procesih na koncu treba vedno sprejeti kompromisno rešitev. Pri tem je bilo izpostavljeno, da kompromisne rešitve ni moč najti v tehnični rešitvi, ki je nevarna za življenje ljudi. Trenutno se proučujejo vse pripombe iz javne razgrnitve dopolnjenega osnutka sprememb in dopolnitev OPN in občina bo do njih zavzela stališča in jih javno objavila. Zavrnila je očitke, da naj bi se trasa načrtovala v tajnosti, saj to ne drži. Občina je pripravila celo dva osnutka sprememb in dopolnitev OPN, saj je vmes že prisluhnila nekaterim argumentom in je traso nekoliko korigirala ter dodala dodatne omilitvene ukrepe in prisluhnila MKGP, izvedla je tudi delavnice. Poudarila je, da je bil 17. 9. 2020 izveden tudi sestanek pristojnih ministrstev in na njem jasno povedana točka priključevanja obvoznice na državno cestno omrežje, ki je načrtovana z DPN južno od Slovenj Gradca v neposredni bližini. Najmanj škode je, če se prometnico skuša od točke A do točke B načrtovati po najkrajši razdalji. Trenutno predvidena točka priključevanja je najkrajša in najbolj smiselna, vsako južnejše priključevanje na 3. razvojno os bi zahtevalo večji oz. drugačen obseg kmetijskih zemljišč, verjetno bi prizadela druge kmete. Poudarjeno je tudi bilo, da občina išče najbolj optimalno varianto trase južne obvoznice, pri čemer je prisluhnila tudi MKGP in v bilancah nadomešča kmetijska zemljišča, čeprav za to ni eksplicitne zakonske podlage.

* * *

Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v luči ekonomske ranljivosti kmetijstva in njegove odvisnosti od spreminjanja podnebja poudarja nujno zagotavljanje trajno varovanih kmetijskih zemljišč, ki je osnovni pogoj za zagotavljanje samooskrbe in s tem prehranske varnosti s stabilno pridelavo hrane. Medtem ko je v Sloveniji 800 m² najboljših kmetijskih zemljišč na prebivalca, bi jih z vidika samooskrbe potrebovali 2000–3000 m² na prebivalca.

Komisija opozarja na revizijo Računskega sodišča, ki je revidiralo učinkovitost Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pri zagotavljanju prehranske varnosti s pomočjo prehranske samooskrbe v Republiki Sloveniji v obdobju od 1. 1. 2014 do 31. 12. 2020. Kot izhaja iz revizije, smo med letoma 2014 in 2019 v kmetijsko namensko rabo sicer vrnili 4.955 ha zemljišč nekmetijske namenske rabe, vendar smo kar dvakrat več - 9.947 ha kmetijskih zemljišč izgubili oz. spremenili v druge namenske rabe.

Komisija opozarja, da bo večina sredstev iz naslova Načrta za okrepanje in odpornost namenjenih za prometnice, vključno s kolesarskimi cestami, katerih trase se v veliko primerih načrtujejo preko kmetijskih zemljišč, kar je nesprejemljivo. Postavlja se vprašanje, zakaj država dopušča, da se morajo kmetje sami boriti za ohranitev kmetijskih

zemljišč, namesto da bi jih sama ščitila pred pozidavami in zaraščanjem oz. spreminjanjem kmetijske v nekmetijsko namensko rabo prostora. Če ne bomo obrnili trenda izgubljanja kmetijskih zemljišč in s tem degradacije tal, bo Slovenija v prihodnje še v manjši meri pokrivala potrebe po kmetijsko-živilskih proizvodih z domačo pridelavo. Večanje uvozne odvisnosti pa lahko v negotovih razmerah nestabilne oskrbe s hrano pomembno zmanjša prehransko varnost Slovenije.

3. razvojna os je z razvojnega vidika in potreb lokalnega prebivalstva ter gospodarstva nujna, vendar je treba pri njenem umeščanju in umeščanju povezovalnih cest v prostor upoštevati pomen kmetijskih zemljišč v Mislinjski dolini za slovensko kmetijstvo in prehransko varnost. S tega vidika komisija nasprotuje gradnji prometne infrastrukture preko najboljših kmetijskih zemljišč.

V dobi inovacij in razvojnih trendov je moč na področju gradnje slediti najsodobnejšim in trajnostnim tehnološkim rešitvam ter jih uspešno vključiti tudi pri projektiranju in gradnji prometnic. Zato komisija meni, da se lahko tovrstne sodobne tehnološke rešitve uporabijo tudi v primeru projektiranja in gradnje prometno varnejšega priključevanja južne obvoznice Slovenj Gradec na 3. razvojno os čez Dobravski gozd, kjer je zemlja neprimerna za kmetijsko rabo.

V procesu priprave OPN sodelujejo s svojimi mnenji in soglasji številni nosilci urejanja prostora, ki pa imajo različno težo. Medtem ko so nekateri nosilci urejanja prostora tudi brezkompromisni (npr. zavodi s področja gozdov, varstva narave, kulturne dediščine), bi lahko Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki velikokrat, tudi z vidika razvoja podeželja, vlaga velik napor pri iskanju najboljših možnih kompromisnih rešitvah, delovalo bolj odločno ter v interesu kmetijstva in v izogib nepovratni izgubi bolj dosledno varovalo kmetijska zemljišča.

Svetovalka
Meta Štembal, l.r.

Predsednik
Cvetko Zupančič, l.r.